

QUARANTA-UN ESGLAONS

Per Roser Riera Verdaguer

Avui sí, avui els he comptat: quaranta-un esglaons que et permeten guanyar el desnivell que hi ha entre el racó esquerre de la platja del poble, i el carrer de dalt. Són uns esglaons de fusta, amb barana d'acer inoxidable. Quan arribes al capdamunt, es divisa clarament, al fons, tota la platja d'Empúries. I comences el camí: primer un tram de vorera en pendent i, tot seguit, el passeig que voreja tota la platja fins arribar a Sant Martí.

El quitrà està malmès per les arrels, que empenyen constants i obren unes boques intermitents al ferm. Les setmanes generoses en pluges han omplert el vorals d'herbes altes. I en aquest desembre, assolellat, es combinen els colors com en la millor paleta d'un pintor: els blaus, el verd, el marró del camí, i el gris fosc del quitrà.

Avui camino sola, resseguint els passos d'aquell juny de 2019. Malgrat el sol, que escalfa la pell, la temperatura és més baixa que aquell dia de sortida. Observo el mar, sense aturar el meu pas. Ara calla, és mut. Només les onades mantenen el seu xerrar constant, amb algun envit més violent, de tant en tant. Em retornen a l'oïda els crits i els xiscles de joia, de joc i d'intercanvi d'esquitxades que van marcar la jornada. Cap dels alumnes no havia estat en aquell indret i alguns, ni tan sols havien vist el Mediterrani. En Richmond sí, ell l'havia vist, l'havia patit, havia conegut la cara més fosca de les seves aigües, en arribar a les costes italianes fugint dels seus orígens a la cerca d'una vida millor. Una llarga odissea que comparteix amb molts d'altres joves malaguanyats, esperançats, decebuts pel destí que imaginaven diferent.

I els ulls d'en Richmond sotgen fixament el blau del mar, davant les costes d'Empúries. Ara és feliç, se sap afortunat d'haver sobreviscut a aquella embarcació. Ell se suma a les bromes i als comentaris graciosos dels seus companys de l'aula d'acollida; i ho fa somrient, amb poques paraules. Un parell de mesos abans, a la platja de Barcelona, mentre la resta de companys de 4t es banyaven, ell es va quedar assegut, seriós, fitant a l'horitzó: *"el mar, molt perillós"*, va dir. I ens va confiar el llarg periple que va viure fins arribar a Itàlia; el mar s'havia empassat l'oncle i la seva amiga, les dues persones amb qui havia sortit de Ghana. La Mònica, l'altra professora, i jo vam romandre en silenci. No trobàvem les paraules. Nosaltres, que ens

haviem passat molts mesos intercanviant mots amb ell, en el seu procés d'aprenentatge d'una nova llengua, ara no en trobàvem cap d'escaient.

Aquesta vegada, davant el mar de l'Empordà, en Richmond sembla més serè. L'Omar i en Yaya no paren de dir bestieses, al llarg del passeig, i les noies índies les hi riuen, mig tímides, mig entremaliades. Les meves dues companyes i jo vetllem perquè no se'n quedi cap enrere, ni massa endavant. L'emoció els pot i caminen decidits pel camí, confiats en qui hem estat durant tot el curs les seves professores.

Un tapís autèntic de cultures que comparteixen uns mateixos objectius, malgrat les diferències: aprendre una nova llengua, sentir-se aollits, trobar un itinerari que els permeti créixer com a persones i aspirar a un futur. Com tots, de fet.

Ara les onades es gronxen, pacients, mentre revisc la joia, la bogeria i la il·lusió d'aquell dia.

Abans de ficar-nos a l'aigua, havíem preparat una visita a les ruïnes d'Empúries. I va funcionar. No ens van caldre àudioguies; la companya de Clàssiques havia preparat un dossier premeditadament senzill, que va anar acompanyat d'aturades, amb les seves explicacions pertinents. Cadascú, bolígraf en mà, completa el dossier que els hem preparat prèviament. La història d'uns orígens que a ells els deuen semblar d'un altre món. Però va valdre la pena. Sempre ho penso: si mai senten l'Escala, els grecs, Empúries... podran dir que saben on és, que ells hi han estat.

Ressegueixo el camí, al llarg de la tanca del jaciment; em sembla sentir els seus riures. I, per fi, arribo a les escales que vam baixar per escollir el tram de platja per banyar-nos. En un primer moment vam escollir un indret massa obert, on la tramuntana arremolinava la sorra fins al punt de colpejar-nos els braços i les cames, com si es tractés d'una sessió múltiple d'acupuntura. Els seus rostres, contents, es giraven per esquivar la sorra que també se'ls ficava als ulls. *"Nois, més enllà, tireu un tros fins el mur del fons!"*. I ara sí, vam trobar un tram de platja més arrecerat on vam decidir muntar el nostre particular camp base.

Els primers a treure's la roba són en Yaya i l'Ammadou. No s'ho pensen, les pedres del fons no els són cap problema per llançar-se a l'aigua i començar esquixar a cops de braços. Deixen les samarretes, les gorres i les bosses escampades, sense cap cura. Les ànsies per ficar-se l'aigua els cremen a dins. Els segueixen a pas decidit en Tounkan, en Sekou, en Korka,

l'Emmanuelle i tota la resta nois. A un altre ritme, més prudent, van tastant l'aigua les noies: primer la Princess, després la Doris, l'Anna Maria...

La Romaysa, mentrestant, s'asseu presumida a la sorra, lluint la seva cabellera llarga, preciosa. Avui ens l'ha mostrat per primera vegada, després d'estar tot el curs oculta sota el mocador. Aquest matí, en pujar a l'autobús, més d'un que s'havia assegut al fons, s'ha preguntat qui era aquella noia. I ella sembla adonar-se de la bellesa que desprèn, és conscient de ser el centre d'atenció per uns moments; la seva bellesa al descobert ens ha fet redescobrir una Romaysa més propera. Hores més tard, asseguda a la seva tovallola, comparteix amb qui en vol, les menges que li ha preparat la seva mare dins d'una carmanyola.

De sobte, les rialles, a més volum, ens fan adonar del petit Tounkan, estès a la sorra, amb els braços i les cames oberts, formant una estrella. Ell mateix es va llançant sorra al damunt, amb el moviment dels braços, de manera que queda completament arrebossat. Alguns surten de l'aigua i animadament l'alcen fins a llançar-lo a l'aigua. A l'instant el segueixen i continua el festival de crits i esquitxades. No els trec l'ull de sobre; algun d'ells amb prou feines sap nedar.

La Kushdeep, l'Amarjeet i les dues Sukhdeep en tenen prou amb mullar-se fins al genoll. Canvien de posició, mantenint l'equip de quatre, esquena contra esquena, per immortalitzar en fotografies al mòbil, aquells moments de final de curs. Les llargues cabelleres, morenes, els baixen per l'esquena, que porten tapada per una samarreta prima. Em conviden a afegir-me a la fotografia. Han estat sempre unes persones molt agraïdes. La seva amabilitat i respecte m'han captivat des del primer moment.

I a l'altra banda del grup, la Doris demana a l'Ashley que li vagi fent fotos, una rere l'altra. S'hi acosta la Princess, més alta, i també s'afegeix a la postura. Al fons, dins la mateixa instantània, i amb mig cos fora de l'aigua, la Seynabou, alça els braços per quedar-hi inclosa. La Seyna és qui es banya més vestida; de fet, ha costat Déu i ajut que la deixessin venir. Era d'esperar que no mostraria ni una porció del seu cos, corpulent, i de la seva pell, fosca com la nit.

En aquest desembre de cinc anys més tard, ningú és dins de l'aigua. La temperatura és agradable però no prou com per banyar-s'hi. El vent, inexistent. Em trec les sabates, m'arremango els pantalons i camino per la vora de manera que l'aigua m'arriba tímidament als peus. Observo l'horitzó

blau cel, blanquinós, amb uns fils de núvol que s'entreveuen cap al Golf de Roses. M'allunyo de l'aigua i camino per la sorra calenta, en direcció al mur. Soc exactament al lloc on aquell dia van gaudir del mar un grup de joves d'entre dotze i disset anys, persones amb realitats diverses, que compartien uns mateixos objectius. Aquells joves a qui jo ensenyava llengua catalana i de qui sempre em quedarà la sensació d'haver après més jo que ells. Em van aportar, sense ser-ne conscients, uns coneixements de la vida que no havia previst. I la sortida a la platja va ser la culminació d'aquell intercanvi.

El camí que surt del poble amb quaranta-un esglaons i acaba a Sant Martí d'Empúries, serà sempre el "nostre" camí.